

عرضه اولیه تادیکو و افق‌های پیش رو

ورود هلدینگ کشت و دام و صنایع لبنی تأمین به بورس نه‌فقط تأمین مالی، بلکه بازتعریفی در ساختار بهره‌وری، زنجیره ارزش و رقابت‌پذیری ملی را در پی دارد

در زمانی که بازار سرمایه ایران در حال جست‌وجوی بازیگران تازه‌نفس و پروژه‌محور برای جلب اعتماد عمومی است، عرضه اولیه سهام شرکت سرمایه‌گذاری کشت و دام و صنایع لبنی تأمین موسوم به «تادیکو» می‌تواند نمادی از چرخش سیاست‌های بورسی از بنگاه‌های صرفاً مالی به شرکت‌های دارای ارزش افزوده واقعی باشد. این هلدینگ زیرمجموعه شستا با ورود قریب‌الوقوع به بازار سرمایه، به دنبال آن است نقشی محوری در بازتعریف زنجیره تأمین از مزرعه تا سفره ایفا کند. در نگاه نخست، عرضه سهام تادیکو ممکن است صرفاً یک حرکت سرمایه‌ای برای تأمین نقدینگی تلقی شود؛ اما این تحول، بیش از آن که یک انتقال سهام باشد، به منزله فراخوانی برای نوسازی صنعتی، ارتقای بهره‌وری و توسعه پایدار در یکی از بنیادی‌ترین حوزه‌های اقتصادی کشور است؛ حوزه‌ای که هم به امنیت غذایی و هم به توان اشتغال‌زایی گسترده در مناطق کمتربرخوردار پیوند خورده است.

گامی در مسیر شفافیت و توسعه

محسن محمدی، مدیرعامل تادیکو، ورود به بورس را بخشی از راهبرد کلان این هلدینگ برای دستیابی به منابع مالی پایدار و گسترش ظرفیت‌های تولیدی می‌داند. او می‌گوید فرایندپذیرش در بورس نهایی شده و هدف‌گذاری شرکت، اجرای سریع و شریبخش عرضه اولیه به سود سهامداران است. از دید محمدی، عرضه اولیه تنها نقطه شروع است. تمرکز تادیکو بر توسعه هم‌زمان کمی و کیفی، نشان از آن دارد که این هلدینگ به‌دنبال تثبیت جایگاه خود در زنجیره تولیدات دامی و لبنی کشور است. دستیابی به رکورد بیش از ۴۰ کیلوگرم شیر روزانه به ازای هر دام و ارتقای استانداردهای IR در تولید شیر، تنها بخشی از اهدافی است که تادیکو دنبال می‌کند. اواز برنامه‌هایی برای بهبود ژنتیکی دام، کاهش بار میکروبی شیر، ارتقای خوراک دام و توسعه برندهای فرآورده‌های لبنی نیز خبر می‌دهد.

بورس؛ فرصتی برای نوسازی

روزبه سلگی، کارشناس بازار سرمایه، با نگاهی تحلیلی تر به موضوع ورود تادیکو به بورس می‌نگرد. او معتقد است که این عرضه اولیه می‌تواند مزیت‌های ساختاری بسیاری برای تادیکو داشته باشد؛ از

شفاف‌سازی صورت‌های مالی تا امکان جذب منابع مالی متنوع و ارزان‌تر همچون اوراق بدهی و ابزارهای جدید مالی. به‌زعم سلگی، تزریق سرمایه تازه به تادیکو، علاوه بر ارتقای زیرساخت‌های لجستیکی و صنعتی، بستری برای توسعه فناوریانه نیز فراهم می‌کند. اواز اتوماسیون در فرایند تولید، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین تغذیه دام، تحلیل داده‌های اقلیمی و به کارگیری الگوریتم‌های هوش مصنوعی در اصلاح نژاد به‌عنوان مسیرهایی یاد می‌کند که با منابع مالی حاصل از بورس قابل دسترسی هستند.

زنجیره‌ای که کامل می‌شود

تکمیل زنجیره ارزش از تولید خوراک دام تا فرآوری، بسته‌بندی و توزیع محصولات لبنی، از اولویت‌های اصلی تادیکوست؛ مأموریتی که با ورود به بازار سرمایه، شتاب بیشتری خواهد گرفت. از نگاه محمدی، این زنجیره نه‌فقط کارایی عملیاتی را بالا می‌برد، بلکه امکان رشد برندهای رقابت‌پذیر داخلی و توسعه

بازارهای صادراتی را نیز فراهم می‌سازد. سلگی نیز معتقد است تادیکو با بهره‌گیری از سرمایه جذب‌شده، می‌تواند حلقه‌های گمشده زنجیره تولید خود را بازسازی کند. سرمایه‌گذاری در اصلاح نژاد دام‌های مولد، افزایش کیفیت خوراک، توسعه سردخانه‌ها و خطوط بسته‌بندی پیشرفته، همه از جمله اقدامات کلیدی برای تحقق این هدف هستند.

نگاهی فراتر از مزرعه

افق‌های پیش‌روی تادیکو تنها به مزرعه و کارخانه محدود نمی‌شوند. حضور در بازار سرمایه، این امکان را برای شرکت فراهم می‌سازد که سرمایه‌گذاری‌هایی در ابعاد جغرافیایی وسیع‌تر انجام دهد. توسعه واحدهای دامداری در استان‌های مختلف، ایجاد کارخانه‌های لبنی با فناوری بالا و ورود به بازارهای صادراتی منطقه‌ای، بخشی از این سناریو هستند. افزون‌براین، تمرکز بر تحقیق و توسعه (R&D) می‌تواند محرکی برای جهش‌های فناوری در این صنعت سنتی

باشد. بهره‌وری در کشت، تحلیل دقیق داده‌های خاک، استفاده از فناوری‌های تغذیه هوشمند دام و طراحی الگوریتم‌های پایش سلامت دام از جمله حوزه‌هایی هستند که تادیکو می‌تواند در آن‌ها پیشتاز شود.

تقویت تاب‌آوری مالی

یکی از امتیازاتی که با ورود به بازار سرمایه نصیب شرکت‌ها می‌شود، دسترسی پایدار به منابع متنوع مالی است؛ ابزاری که به‌ویژه در زمانه بحران‌های مکرر اقتصادی و اقلیمی می‌تواند مزیت رقابتی مهمی باشد. سلگی یادآور می‌شود که در دوره‌هایی چون خشکسالی، افزایش قیمت نهاده‌های دامی یا افت بازار داخلی، شرکت‌هایی که به بازار سرمایه وصل هستند، امکان پیاده‌سازی سیاست‌های مقاوم‌سازی را دارند؛ از خرید بیمه‌های تولیدی تا واردات هدفمند نهاده‌ها یا اصلاح ترکیب تولیدات. از سوی دیگر، ثبات مالی، شرکت را برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جذاب‌تر می‌کند. شفافیت مالی، پاسخگویی به سهامداران و الزام به گزارش‌دهی مستمر، سطح اعتماد بازار را بالا برده و جایگاه شرکت را ارتقا می‌بخشد.

نقش تادیکو در آینده

صنایع غذایی ایران، به‌رغم پتانسیل بالا، با موانعی ساختاری روبه‌روست؛ پراکندگی واحدهای تولیدی، ضعف در فناوری‌های زنجیره سرد، کمبود نقدینگی، وابستگی به واردات نهاده‌ها و عقب‌ماندگی در صادرات. ورود تادیکو به بورس، اگر به‌درستی هدایت شود، می‌تواند الگویی تازه در حکمرانی شرکتی، سرمایه‌گذاری مؤثر و بهره‌برداری بهینه از مزیت‌های نسبی کشاورزی و دامپروری کشور ارائه دهد. در نهایت، موفقیت عرضه اولیه تادیکو را باید نه‌تنها در قیمت‌یابی سهام، بلکه در تحول ساختاری این صنعت ارزیابی کرد. اگر این هلدینگ بتواند به وعده‌های خود در توسعه زنجیره ارزش، افزایش بهره‌وری و گسترش بازارهای صادراتی عمل کند، آنگاه می‌توان گفت بازار سرمایه، این بار نقشی فراتر از دماسنج اقتصاد ایفا کرده است؛ یعنی تبدیل شدن به موتور محرک توسعه پایدار در یکی از حیاتی‌ترین بخش‌های اقتصاد کشور.

اقتصاد

نکته
P O I N T

پیوند سرمایه خرد با تولید

در حالی که بازار سرمایه ایران با رکود فرساینده و افت سطح اعتماد عمومی دست‌وپنجه نرم می‌کند، ابزارهای جایگزین تأمین مالی می‌توانند بخشی از بن‌موجود را بشکنند. یکی از مهم‌ترین این ابزارها، تأمین مالی جمعی است که طی سال‌های اخیر در بسیاری از کشورها به‌عنوان روشی برای پیوند سرمایه‌های خرد با پروژه‌های تولیدی، به‌ویژه در صنایع کوچک و متوسط، مورد توجه قرار گرفته است. مدل تأمین مالی جمعی به سرمایه‌گذاران خرد این امکان را می‌دهد که با مبالغ نسبتاً اندک، در پروژه‌هایی با توجیه اقتصادی مشارکت کنند؛ پروژه‌هایی که می‌توانند از دل استارت‌آپ‌های نوآورانه، طرح‌های صنعتی کوچک یا حتی پروژه‌های محلی سربر آورند. در فضایی که بورس تهران از افت نقدینگی و کاهش دامنه مشارکت رنج می‌برد، چنین مدلی ظرفیت آن را دارد که دامنه سرمایه‌گذاری را از گروه‌های حرفه‌ای و کلان، به جمع گسترده‌تری از شهروندان گسترش دهد و از این مسیر، به بازسازی تدریجی سرمایه اجتماعی بازار کمک کند.

مشکلی که بازار سرمایه ایران طی سال‌های اخیر با آن مواجه بوده، غفلت از سازوکارهای برای جذب منابع مالی کوچک و پراکنده است. بخشی از این منابع، یا به بازارهای غیرمولد نظیر ارز، طلا و مسکن منتقل شده‌اند یا در گردش مالی خانوارها باقی مانده‌اند. در حالی که این سرمایه‌ها با هدایت درست می‌توانند در خدمت تولید و اشتغال قرار گیرند، تأمین مالی جمعی، با ایجاد بستر شفاف و قابل اعتماد برای مشارکت، این امکان را فراهم می‌کند که لایه‌های جدیدی از سرمایه‌گذاران به بازار ورود کنند. نکته مهم این است که چنین مشارکتی فقط مختص طرح‌های فناورانه یا دانش‌بنیان نیست، بلکه صنایع سنتی و کسب‌وکارهای کوچک در شهرهای کم‌برخوردار نیز می‌توانند از آن بهره‌مند شوند؛ البته به شرطی که پروژه‌ها از نظر فنی ارزیابی شده باشند و ساختار گزارش‌دهی منظم و نظارت مستمر بر آن‌ها اعمال شود.

اجرای موفق این مدل، نیازمند زیرساخت‌هایی روشن و دقیق است. تشکیل کمیته‌های ارزیابی حرفه‌ای، ارائه گزارش‌های شفاف مالی، طراحی سازوکارهای آموزشی برای مشارکت‌کنندگان و حتی در نظر گرفتن مشوق‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاران خرد از جمله پیش‌شرط‌های توسعه پایدار تأمین مالی جمعی است. همچنین، اگر شرکت‌های عضو صندوق‌های جسورانه و مخاطره‌پذیر بتوانند با سهولت بیشتری مجوز جذب سرمایه بگیرند، روند ورود منابع به پروژه‌ها تسهیل خواهد شد. در کنار این موارد، نقش دولت و نهاد ناظر در تضمین حقوقی سرمایه‌گذاران و ایجاد سازوکارهای قانونی روشن، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

تأمین مالی جمعی، در صورت توسعه یافتن، تنها ابزاری برای جذب نقدینگی نخواهد بود، بلکه می‌تواند به تقویت حس تعلق اجتماعی، توزیع منطقی منابع مالی و کاهش شکاف‌های اقتصادی منجر شود. برخلاف الگوی متمرکز سرمایه‌گذاری که در کلان‌شهرها تمرکز دارد، پروژه‌های کوچک روستایی و محلی می‌توانند از این مسیر منابع جذب کنند. اگرچه این مسیر هنوز در ابتدای راه است، اما تجربه کشورهایی که از تأمین مالی جمعی به‌طور موفق استفاده کرده‌اند، نشان می‌دهد که با حمایت حقوقی، اطلاع‌رسانی شفاف و سازوکارهای نظارتی، می‌توان آن را به یکی از کانال‌های مؤثر رشد تولید در کشور تبدیل کرد.

پتروشیمی و گیاهان دارویی؛ صادرات کلیدی شستا

در سه‌ماهه نخست امسال، پتروشیمی خارک و شیرین دارو موفق به فروش کامل محصولات خود در بازارهای صادراتی شدند

را نشان می‌دهد. این رشد، هم متأثر از افزایش قیمت‌های جهانی متانول است و هم بهبود کارایی تولید و مدیریت زنجیره فروش در داخل شرکت.

تصویر کلی عملکرد سالانه

گزارش عملکرد ۱۲ ماهه منتهی به پایان اسفند ۱۴۰۳ نیز نمایی روشن از روند روبه‌رشد این شرکت ارائه می‌دهد. بر اساس این صورت‌های مالی، درآمد عملیاتی پتروشیمی خارک به ۱۶.۸۳۹ میلیارد تومان رسیده که نسبت به درآمد ۱۴۰۲ رشد ۲۰ درصدی داشته است. در همین حال، بهای تمام‌شده شرکت با رشد ۱۳ درصدی همراه بوده که نشان از مدیریت مناسب هزینه‌ها دارد. سود ناخالص شرکت در این دوره با رشد ۳۴ درصدی به رقم ۶.۴۹۶ میلیارد تومان رسیده است. این رقم، در مقایسه با وضعیت بهای تمام‌شده و نرخ رشد درآمدها، گویای کارایی بالا در بهره‌برداری از ظرفیت هاست. افزون‌براین، سود عملیاتی شرکت جهشی ۹۲ درصدی را تجربه کرده و به ۷.۰۵۳ میلیارد تومان رسیده است. در نهایت، سود خالص شرکت با افزایش چشمگیر از ۳.۰۹۶ میلیارد تومان به ۶.۳۰۳ میلیارد تومان رسیده که رشد ۱۰۴ درصدی را نشان می‌دهد. با سرمایه ثبت‌شده ۶۰۰ میلیارد تومانی، سود هر سهم پتروشیمی خارک در پایان سال مالی ۱۴۰۳ معادل ۱۰۵۰.۵ ریال بوده است؛ رقمی که نسبت به عملکرد کلی بازار، به‌ویژه در بخش پتروشیمی، قابل قبول و جذاب برای سرمایه‌گذاران محسوب می‌شود.

صادرات گیاهان دارویی

از آن سو، شرکت شیرین دارو نیز که یکی از شرکت‌های تخصصی حوزه صادرات فرآورده‌های گیاهان دارویی است، توانسته در فصل نخست امسال عملکرد باثبات و موفق‌ی را به ثبت برساند. مجموع فروش این شرکت در سه‌ماهه اول سال به ۸۷ میلیارد تومان رسید. فروش خرداه ماه نیز به‌تنهایی رقم ۲۹ میلیارد تومان را ثبت کرده که حاکی از تداوم روند فروش و ثبات درآمدی در آغاز سال مالی است. تمرکز اصلی فعالیت این شرکت، بر استخراج، فرآوری و صادرات شیرین بیان و فرآورده‌های مرتبط با آن است. ایران به‌عنوان یکی از کشورهای دارای اقلیم مناسب برای رشد گیاهان دارویی، جایگاهی راهبردی در زنجیره تأمین جهانی این محصولات دارد.

شیرین دارو با بهره‌گیری از این مزیت طبیعی و همچنین ارتقای کیفیت فنی و آزمایشگاهی، موفق شده سهم خود از بازارهای بین‌المللی را به‌ویژه در اروپا، چین و آسیای میانه حفظ کرده و حتی گسترش دهد.

جهش سودآوری سالانه

بررسی صورت‌های مالی منتهی به پایان اسفند ۱۴۰۳ نیز تصویری شفاف از روند روبه‌رشد این شرکت ارائه می‌دهد. بر این اساس، سود خالص شیرین دارو در پایان سال ۱۴۰۳ به ۱۶۰ میلیارد تومان رسیده است. این رقم در مقایسه با سال مالی قبل، نشان‌دهنده رشد ۵۶ درصدی در سودآوری شرکت است.

همچنین درآمدهای عملیاتی شرکت با جهشی ۸۴ درصدی به ۲۹۵ میلیارد تومان رسیده است. سود ناخالص نیز از رشدی چشمگیر برخوردار بوده و با ۱۲۱ درصد افزایش، به رقم ۱۲۹ میلیارد تومان بالغ شده است. با توجه به سرمایه ثبت‌شده ۵ میلیارد تومانی، سود هر سهم شیرین دارو در پایان این سال معادل ۳۰۱۹ ریال محاسبه شده است.

چشم‌انداز بنگاه‌های صادرات‌محور

موفقیت پتروشیمی خارک و شیرین دارو در تحقق ۱۰۰ درصدی اهداف صادراتی در فصل نخست سال، تنها یک دستاورد عملیاتی محسوب نمی‌شود، بلکه نشانه‌ای از امکان‌پذیر بودن رشد در بستر اقتصاد فعلی کشور به شمار می‌رود. این دو شرکت، هرکدام در حوزه‌ای متفاوت، نشان داده‌اند که با تکیه بر مزیت‌های طبیعی، ظرفیت‌های فنی و جهت‌گیری هدفمند در بازارهای بین‌المللی، می‌توان مسیر پایداری از سودآوری، ارزآوری و اشتغال را ترسیم کرد.

افزایش سهم صادراتی، بهبود نسبت‌های مالی، رشد سودآوری و همچنین اتکای کمتر به بازار داخلی، مؤلفه‌هایی هستند که این دو بنگاه را از بسیاری دیگر متمایز می‌کنند. در شرایطی که سیاست‌گذاران به دنبال راه‌هایی برای تقویت ارزآوری غیرنفتی، کاهش وابستگی به واردات و ارتقای رقابت‌پذیری اقتصاد ملی هستند، الگوهای چون تادیکو، شخارک و شیرین دارو می‌توانند راهنمای عملی برای جهت‌گیری‌های آینده باشند.